

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

הנדון: קריטריונים לתקצוב –

הקמת גני ילדים ובתי ספר מכילים לשנת הלימודים תשפ"ב

הריני להודיעכם כי משרד החינוך החליט על הקמת מוסדות חינוך מכילים נוספים לשנת הלימודים תשפ"ב. בשנת הלימודים תשפ"ב יוקמו **גני ילדים מכילים, בתי ספר יסודיים מכילים וחטיבות ביניים מכילות**, בכפוף לקיומו של תקציב. לאור החלטת המשרד, אנו מבקשים להציג בפניכם מידע אודות מוסדות החינוך וכן קריטריונים לבחינת גני ילדים ובתי ספר המציעים מועמדותם להיות מוסדות חינוך מכילים.

1. רקע

האתגר הניצב לפתחנו הינו הרחבת המענים הפדגוגיים, החברתיים, הרגשיים והאדמנסטרטיביים לקיום מודלים לשילוב מיטבי של ילדי גן ותלמידים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך בישראל.

חזונה של מערכת החינוך בקידום ההכלה:

- ❖ טיפוח חברה המכבדת כל אדם ומאמינה בזכות הבסיסית של כל אחד ואחת לתחושת שייכות תוך הכרה וקבלת ייחודיותו של כל אדם באשר הוא.
- ❖ יצירת מגוון מוסדות חינוך המהווים תמונת מראה לחברה מכילה, משלבת והומאניסטית המאפשרת למגוון שונות לדור בכפיפה אחת.
- ❖ התאמת דרכי הוראה, למידה והערכה על מנת לאפשר לכל תלמיד לממש את יכולותיו במלואן.

מטרות החינוך המכיל

- יצירת קהילת ילדי גן/תלמידי בית ספר מאוחדת, סובלנית, מקבלת והומאניסטית.
- טיפוח מוסדות חינוך המהווים תמונת מראה לחברה המכילה בתוכה מגוון שונות במרחב משותף.
- הדגשת ייחודיותו של כל לומד והענקת המעטפת הנחוצה למימוש צרכיו האישיים, החברתיים, הרגשיים והלימודיים.
- מתן מענה מיטבי לילדי גן/תלמידי בית ספר עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים.
- טיפוח אדם המודע לסביבתו וליתרונות הטמונים בשונות המתקיימת מסביבו ובתוכו.
- הפיכת מוסדות החינוך המכילים למודל להכלה מיטבית, למצוינות חברתית ופדגוגית.
- קיום שיתופי פעולה בין צוותי החינוך המיוחד והרגיל לקידום והעמקת ההכלה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

עקרונות היסוד וקידום תפיסת הכלה

- **מגוון** - לכל אדם תרומה ייחודית לעשייה המשותפת- המגוון האנושי הינו נכס להתפתחות אישית וחברתית.
- **שייכות** - לכל אדם הזכות הבסיסית להיות חלק. בית הספר כמודל לחברה בה לכולם יש מקום, משמעות ובטחון.
- **עצמאות** - לכל אדם החופש לבטא ולקיים את צרכיו, רצונותיו וחלומותיו. מערכת גמישה המעודדת אחריות אישית וחברתית.
- **מצוינות** - לכל אדם הזכות לממש את יכולותיו במלואן. חינוך מותאם אישית וצפיות גבוהות להתפתחות מתמדת.

אורחות החיים במוסד חינוכי מכיל

- תכנית לימודים גמישה רלוונטית ומשתנה, מתייחסת לשוניות המתקיימות בכל פרט ומקדמת הישגים ומצויינות.
- מבנה הלמידה מאפשר גמישות ודינמיות מובנית במטרה לתת מענה למגוון ולצרכים של תלמידי גן הילדים / הכיתה .
- "אדריכלות פדגוגית" מרחבי/מתקני המוסד החינוכי (פיזיים, פדגוגיים) עשירים בגיונם, מאפשרים, מנגישים ומזמנים למידה משמעותית מותאמת.
- פעילות הגן / בית הספר והאירועים מבטאים את ערכי החזון ונענים לצרכים מגוונים וייחודיים.
- קהילת הורים שותפה, מעורבת, המכירה באתגרי החינוך במוסד החינוכי המכיל.

2. הגופים המתוקצבים - מהו הגן / בית הספר המכיל?

מוסדות החינוך המכילים הינם מוסדות חינוך **רשמיים** של החינוך הרגיל (גני ילדים, בי"ס יסודיים וחט"ב), המקיימים מסגרת חינוכית קהילתית, משותפת ומכילה עבור ילדי גן או תלמידי בית ספר מהחינוך הרגיל וכן לילדי גן או תלמידי בית ספר הזכאים לשירותי החינוך המיוחד, על רצף המוגבלויות ורצף התפקודים. המסגרת מאפשרת, מקדמת ומטפחת קהילת לומדים משותפת ומעניקה לכל באיה מענה מותאם לצרכיהם הייחודיים. המסגרת החינוכית מבוססת על ערכים של שותפות, אחריות ומחויבות הדדית, מצוינות אישית, קבלה, הכלה וסובלנות.

3. עקרונות ותנאי סף לתקצוב

3.1 עקרונות ותנאי סף לתקצוב גני ילדים מכילים

- **אחוז תלמידים** - לפחות 25% מכלל תלמידי הגן זכאים לשירותי חינוך מיוחדים, מתוכם 3 תלמידים לפחות עם מוגבלות בשכיחות נמוכה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

- **גודל הגן** - עד 27 תלמידים בכל כיתה גן ולא פחות מ- 24 ילדים בגן, כולל תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים.
- **סוגי מוגבלויות** - לגנים המכילים יתקבלו ילדים עם כל סוגי מוגבלויות ועל רצף התפקודים, ובתנאי שהם אינם מגלים התנהגות המסכנת את עצמם או את סביבתם.
- **תקציב** - גן שיוכר כגן מכיל יהיה זכאי לתקציב תוספתי בשעות שבועיות בכפוף לסכום שיוקצה מדי שנה על-ידי המשרד לטובת הנושא ובהתאם לשיקול דעתו של משרד החינוך.
- **ליווי** - גני הילדים יהיו מלווים על ידי עמותת אינקלו כמי שנבחרה להקים וללוות את מוסדות החינוך המכילים.

3.2 עקרונות ותנאי סף לתקצוב בית הספר מכילים

- **אחוז תלמידים** - לפחות 25% מכלל תלמידי הכתה זכאים לשירותי חינוך מיוחדים, מתוכם 3 תלמידים לפחות עם מוגבלות בשכיחות נמוכה.
- **גודל כיתות** - עד 27 תלמידים בכתה ולא פחות מ-24 תלמידים בכיתה, כולל תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים.
- **סוגי מוגבלויות** - לבתי הספר יתקבלו תלמידים עם כל סוגי מוגבלויות ועל רצף התפקודים, ובתנאי שהם אינם מגלים התנהגות המסכנת את עצמם או את סביבתם.
- **מימוש משאבי בית הספר** - לא יינתן תקן לכיתות חינוך מיוחד נפרדות, כלל התלמידים ישובצו לכיתות אם לרבות תלמידים זכאי שירותי חינוך מיוחדים. לבית הספר תינתן גמישות לנתב את משאביו הכלכליים והמשאבים של כוח האדם לפי שיקול דעתו ולטובת רווחת כלל התלמידים.
- **תקציב** - בית ספר שיוכר כבית ספר מכיל יהיה זכאי לתקציב תוספתי בשעות שבועיות בכפוף לסכום שיוקצה מדי שנה על-ידי המשרד לטובת הנושא ובהתאם לשיקול דעתו של משרד החינוך.
- **ליווי** - בתי הספר יהיו מלווים על ידי עמותת אינקלו כמי שנבחרה להקים וללוות את בתי הספר המכילים.

4. התנאים שמוסד חינוך מכיל חייב לעמוד בהם :

- מוסדות חינוך **רשמיים** בלבד – גני ילדים, ביי"ס יסודיים, חט"ב.
- ייחודיות המוסד החינוכי תתבטא בחינוך בקהילה מכילה.
- חזון, אקלים ואורח חיים גני/ בית ספרי ההולמים את תפיסת ההכלה ומותאמים לכלל ילדי הגן/ התלמידים.
- המוסד החינוכי מתחייב להתאים עצמו ופעילויותיו (בכל היבטי אורחות החיים המוסדיים) למגוון ולשונויות המתקיימות בו.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

- צוות המוסד החינוכי יעבור הכשרה בנושא ההכלה ולמידה בכיתה ההטרוגנית לשימוש בשיח המותאם לערכי החינוך המכיל.
- הכרות, מודעות ושימוש של כל באי המוסד החינוכי בשיח המותאם לערכי החינוך המכיל.
- המוסד החינוכי ילווה על ידי ועדת היגוי מטעם המטה והמחוז שתפקידה: התווית דרך, דיון בסוגיות מרכזיות, בקרה והערכה פנימית וחיצונית.
- המוסד החינוכי יהיה מונגש מבחינה פיזית ומבחינה פדגוגית.

5. קריטריונים לרשויות

- הרשות המקומית והמוסד החינוכי יגישו תכנית עבודה המבטאת את החזון ותפיסת העולם של המוסד החינוכי.
- הרשות מצהירה שהמוסד החינוכי עבורו מבוקשת התמיכה מצוי במבנה מונגש או בתהליכי הנגשה העומדים במפרט המקובל לפי חוק הנגישות.
- הרשות מתחייבת לתקצב את התוספות הנדרשות למתן מענים שונים לצרכי טיפול וסיוע (חדר טיפולים, סדנאות וכו').
- הרשות תאמת ותתקף את הצורך הקיים בהקמת מסגרת מכילה.
- בגני ילדים קיימים: בגן הילדים כ-25% תלמידים הזכאים לשירות החינוך המיוחד מתוקף ועדות זכאות ואפיון או ועדת השגה.
- בגני ילדים קיימים: תידרש הסכמה של הגנת שני שליש מהורי התלמידים להפוך לגן מכיל. המוסד החינוכי יצרף לבקשה את הצהרת הגנת על הסכמתה ואת חתימות ההורים המעידות על הסכמתם להפוך לגן מכיל.
- בגני ילדים חדשים/צומחים: נדרשת התחייבות כי לפחות 25% מהילדים יהיו זכאים לשירות החינוך המיוחד מתוקף ועדת זכאות ואפיון או ועדת השגה.
- בבתי ספר קיימים: לפחות 25% תלמידים הזכאים לשירות החינוך המיוחד מתוקף ועדות זכאות ואפיון או ועדת השגה.
- בבתי ספר קיימים תידרש הסכמה של לפחות שני שליש מאנשי הצוות להפוך לבית ספר מכיל. המוסד החינוכי יצרף לבקשה את חתימות אנשי הצוות המעידות על הסכמתם להפוך לבית ספר מכיל.
- בבתי ספר קיימים תידרש הסכמה של לפחות שני שליש מהורי התלמידים להפוך לבית ספר מכיל. המוסד החינוכי יצרף לבקשה את חתימות ההורים המעידות על הסכמתם להפוך לבית ספר מכיל.
- בבתי ספר חדשים/צומחים: נדרשת התחייבות לקיומן של לפחות שתי כיתות בשכבה, שמתוכן לפחות 25% תלמידים הזכאים לשירות החינוך המיוחד מתוקף ועדת זכאות ואפיון או ועדת השגה.
- מנהל המחוז ממליץ ותומך בהקמת גן/ בית ספר מכיל.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

- מפקח המוסד החינוכי מאשר את קיומם של התנאים המתבקשים.

מסמכים נדרשים להגשת מועמדות

- טופס בקשה של מוסד חינוך להיחשב מוסד חינוך מכיל- נספח 1.
- המלצת מנהל המחוז.
- אישור מנהל מחלקת החינוך ברשות.
- אישור המפקח על המוסד החינוכי.
- תכנית עבודה של המוסד החינוכי לקידום הכלה, הכוללת : חזון חינוכי, מטרות, יעדים, מדדים ופעולות.
- בגני ילדים קיימים : חתימת הגננת וחתימת 2/3 לפחות מהורי הגן על הסכמתם להפוך לגן מכיל.
- בבתי ספר קיימים : חתימות 2/3 לפחות מאנשי הצוות החינוכי ו-2/3 לפחות מההורים על הסכמתם להפוך לבית ספר מכיל.

6. תהליך הבחירה:

שלב א' - מחוזי

- בתי הספר/גני הילדים יכינו תיק כולל את תכנית העבודה ואת הבקשה להפוך לגן/בית ספר מכיל. במוסדות חינוך קיימים יצורפו לבקשה חתימות הצוות וההורים.
- מוסדות החינוך יעבירו את תכנית העבודה והמסמכים הנדרשים לרשויות המקומיות.
- רשויות מקומיות יבחנו את הבקשות. הרשויות יגישו למנהלי המחוזות את הבקשות החתומות שאושרו על-ידי הרשות להקמת גן /בית ספר מכיל.
- מנהלי המחוזות יקיימו הליך בחינת הבקשות שהוגשו, בהתאם לקריטריונים שנקבעו.
- מנהלי המחוזות יגישו עד לתאריך 8/11/20 את רשימת מוסדות החינוך המוצעים בצירוף המסמכים הנדרשים לממונה הארצית באגף הכלה והשתלבות רות גולדנר-להב ravitla@education.gov.il משרד החינוך רחוב דבורה הנביאה 2 ירושלים- אגף בכיר יישום החוק, הכלה והשתלבות.

שלב ב' - בחינה במטה

- התכנסות וועדה בראשות מנהלת אגף בכיר הכלה והשתלבות בה חברים : ממונה באגף הכלה והשתלבות, נציג מחלקה משפטית, נציג אגף חינוך מיוחד, נציגי אגפי הגיל במטה, נציג חשבות ונציג אמח"י.
- הוועדה תבחר את מוסדות החינוך ותודיע על תוצאות ההחלטה למנהל המחוז, למנהל מחלקת החינוך ברשות ולמנהל המוסד החינוכי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

קריטריונים ותבחינים לבחירת מוסדות החינוך:

תבחין	פירוט	ניקוד	הערות
מאפייני המוסד	פריסת מוסדות החינוך בישוב מאפשרת רצף לימודי במוסד חינוך מכיל	10 נק'	
הכלה פדגוגית	חוות דעת מקצועית של חברי הוועדה על ההכלה הפדגוגית	35 נק'	
הכלה חברתית	חוות דעת מקצועית של חברי הוועדה על ההכלה חברתית	35 נק'	
הכלה פיזית	מרחב הכלה, סביבות למידה, מכילות ונגישות, חדרי טיפולים, שירותים ייעודיים	10 נק'	
מגזר	הגדלת פיזור מוסדות חינוך במחוזות ובמגזרי מערכת החינוך	10 נק'	

ועדת הבחירה רשאית להפעיל שיקולים נוספים כדוגמת פיזור גאוגרפי, מגזרים ואוכלוסיות שונות.

ב ב ר כ ה ,

עמית אדרי	עו"ד אילן שי	מירי נבון
המנהל הכללי, משרד החינוך	המחלקה המשפטית	מנהלת אגף בכיר הכלה והשתלבות

שירה שושני

סגנית חשב כללי

העתק:

גב' שוש נחום, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
גב' רחל אברמזון, מנהלת אגף א' חינוך מיוחד
גב' אורנה פז, מנהל אגף קדם יסודי
גב' אתי סאסי, מנהלת אגף א' חינוך יסודי
גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' חינוך על יסודי

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

מר מנחם מזרחי, מנהל אגף א' ארגון מוסדות חינוך
עו"ד אילן שי, לשכה המשפטית משרד החינוך
עו"ד שנית פנחסי, לשכה המשפטית משרד החינוך
עו"ד עדי נועם סביר, לשכה משפטית, משרד החינוך
גב' רות גולדנר להב, ממונה אגף הכלה והשתלבות
גב' עדי אלטשולר יו"ר ומייסדת אינקלו (בתי ספר מכילים)

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

נספח 1 טופס בקשה של מוסד חינוך להיחשב מוסד חינוך מכיל

1. פרטי המוסד

שם מוסד החינוך: _____

סמל המוסד: _____ המעמד: רשמי

הפיקוח: ממלכתי / ממלכתי-דתי (סמן את התשובה הנכונה)

המען: _____

רשות החינוך המקומית שהמוסד משתייך אליה: _____

המחוז: _____

מספר הטלפון: _____ מספר הפקס: _____

כתובת הדואר האלקטרוני: _____

שם המנהל/ת: _____ טלפון נייד: _____

שם המפקח/ת: _____ טלפון נייד: _____

2. נתונים על גן/ בית ספר בתשפ"א (מוסד חינוכי קיים)

- מספר כיתות _____
- מספר תלמידים _____
- מספר תלמידים זכאים מתוקף ועדת זכאות ואפיון/ השגה _____
- מספר תלמידים עם מוגבלות בשכיחות נמוכה¹ בשילוב _____
- מספר כיתות חינוך מיוחד _____

3. נתונים על הרשות בתשפ"א

- מספר בתי ספר יסודיים רשמיים ברשות _____
- מספר תלמידים עם מוגבלות בשכיחות נמוכה בשילוב _____
- מספר כיתות חנ"מ ע"פ סוגי מוגבלויות _____
- מספר בתי ספר חנ"מ ע"פ סוגי מוגבלויות _____
- מספר גני ילדים חנ"מ ע"פ סוגי מוגבלויות _____

¹ **תלמיד עם מוגבלות בשכיחות נמוכה:** תלמיד עם מוגבלות משמעותית שקיבל זכאות מתוקף ועדת זכאות ואפיון/השגה - תלמיד עם אוטיזם/ אבחנה פסיכיאטרית/ מוגבלות בשמיעה וחרשות/מגבלות בראייה ועיוורון/ מוגבלות שכלית התפתחותית/ מוגבלות פיזית/מחלה מיוחדת.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

הצהרת מנהל/ת גן

אני מצהיר/ה בזאת (סמנ/י את התשובה הנכונה):

- כי בדקתי ומצאתי ששני שלישים לפחות מהורי ילדי הגן מבקשים ומסכימים במפורש בכתב² כי מוסד החינוך יהיה גן מכיל, לאחר שהובהרה להם במסמך מטעמי משמעות הדבר.
- אני מצהיר/ה בזאת על הסכמתי לשמש מנהל/ת גן מכיל.

חתימת מנהל/ת הגן

תאריך	שם המנהל/ת	חתימה
-------	------------	-------

הצהרת מנהל המוסד החינוכי

אני מצהיר/ה בזאת (סמנ/י את התשובה הנכונה):

- כי בדקתי ומצאתי ששני שלישים לפחות מהורי התלמידים במוסד החינוך מבקשים ומסכימים במפורש בכתב³ כי מוסד החינוך יהיה גן/ בית ספר מכיל, לאחר שהובהרה להם במסמך מטעמי משמעות הדבר.
- אני מצהיר/ה שבדקתי ומצאתי כי לפחות שני שלישי מאנשי הצוות הפדגוגי בבית הספר מסכימים במפורש בכתב⁴ כי בית הספר יהיה בית ספר מכיל לאחר שהובהרה להם במסמך מטעמי משמעות הדבר, לרבות הצורך לעבור השתלמויות הקשורות להפיכת בית הספר למכיל ולהטמעת תכנית הלימודים במשך שלוש השנים הקרובות.

חתימת מנהל/ת בית ספר

תאריך	שם המנהל/ת	חתימה
-------	------------	-------

² יש להציג את המסמך ע"פ דרישת הוועדה

³ יש להציג את המסמך ע"פ דרישת הוועדה

⁴ יש להציג את המסמך ע"פ דרישת הוועדה

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר יישום החוק הכלה והשתלבות

חתימת מנהל/ת מחלקת החינוך

_____	_____	_____
חתימה	שם המנהל/ת	תאריך

הצהרת המפקח/ת הכולל

אני מצהיר/ה כי בדקתי את הצהרתו של מנהל מחלקת החינוך ושל מנהל/ת המוסד החינוכי לעיל ומצאתיה מתבססת על המסמכים שהומצאו בפניי.

_____	_____	_____
חתימת המפקח/ת	שם המפקח/ת	תאריך